

Aleg. XLVI.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku wysokiego Wydziału krajowego wyjednania ustawy, „iż do ważności zapisu na sąd polubowny potrzeba, by ten zapis aktem notaryalnym był uznany.“

Wniosek Wydziału krajowego uchwałą wysokiego Sejmu dnia 6. b. m. l. 7/s komisji prawniczej przekazany spowodowany został petycją p. Piotra Cygi na zeszłorocznej Sesi sejmowej do l. 38/s wniesioną.

Ta petycja przekazaną była zeszłorocznej komisji prawniczej, która wniosek swój uchwaliła i wraz z sprawozdaniem dnia 8. października 1874 r. do l. 389/s przedłożyła. Gdy ale z powodu zamknięcia Sesi wysoki Sejm tej sprawy załatwić nie mógł, takowa Wydziałowi krajowemu przekazaną została.

Wydział krajowy wywiązując się z otrzymanego w tym względzie polecenia przedłożył wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z dnia 26. lutego 1875 r. L. 2374 w którym sprawozdanie i wniosek zeszłorocznej komisji prawniczej dosłownie przetacza i takowe za „zupełnie uzasadnione uznając“ stawia ten sam wniosek od siebie.

Ta zgodność między zapatrywaniem zeszłorocznej komisji prawniczej i Wydziału krajowego jest jednym dowodem więcej, że urzeczywistnienie wniosku w mowie będącego byłoby prawdziwym i dobroczynnym postępowaniem na polu ustawodawstwa cywilnego.

Podpisana komisja zaś tem bardziej widzi się spowodowaną obstawą przy wniosku zeszłorocznym, ponieważ oplakane stosunki, które wspomnianą petycją i zgodne wnioski komisji i Wydziału krajowego spowodowały nietylko wcale się nie polepszyły ale owszem jeszcze się pogorszyły. Albowiem lichwa i oszustwa co raz bardziej się szerzące — już nie kryją się jak dawniej pod formą weksłu, lecz przeważnie dokumenta kompromisarskie za narzędzia swoje obierają.

Te względy wzmacniają nas w tem przekonaniu, że dla usunięcia złego nie wystarczy bynajmniej prosta legalizacja podpisu strony — albowiem legalizacja daje tylko dowód że strona dokument rzeczywiście podpisała; nie dowodzi jednak, że podpisującemu znana była treść, znaczenie i doniosłość dokumentu, nie dowodzi też iż podpisujący ustanowieniom dokumentu się poddał i takowe przyjął, aby sędziemu egzekucję pozwalającemu takiego dostarczyć dowodu, na to potrzeba aktu notaryalnego.

Szczególny zaś nacisk kłaść musimy i na to, że przyjęcie naszego wniosku zbliży nas znacznie do konsekwentnego i ostatecznego przeprowadzenia zasady przymusu legalizacyjnego i notaryalnego.

Zastosowywanie tej zasady — jakkolwiek może w innych krajach Cis-Litawskich mniej tak chętnie widziane — w naszym kraju zawsze radośnie będzie przyjęte bo jest niemal koniecznem dla ochrony ludności wiejskiej i mało-miejskiej — od wielu nadużyć i oszustw.

Przystępując więc w zupełności do wniosku zeszłorocznej komisji sejmowej i Wydziału krajowego i odwołując się na umotywowanie tego wniosku w poprzednich sprawozdaniach zawarte wnosi podpisana komisya.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się Wysoki Rząd o wyjednanie na najbliższej Sesy Rady państwa ustawę następującej treści :

Do ważności zapisu na Sąd polubowny potrzeba, by ten zapis aktem notaryalnym był zeznany.

Lwów, dnia 12. Kwietnia 1875.

K a b a t
przewodniczący.

F r u c h t m a n n
sprawozdawca.